DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS–THURSDAY, VASARIO – FEBRUARY 6, 2020 • Vol. CXI NR. 15 Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 02-05-2020

DRAUGAS

laikraštis lietuviams
leidžiamas nuo 1909 metų

Prezidento kalba ir demokratės akibrokštas

Du stopkadrai: metinės kalbos „prologas” ir „epilogas”.

Ką taip susikaupusi daro Atstovų rūmų pirmininkė, JAV prezidentui Donald Trump pabaigus skaityti savo metinį pranešimą? Plėšo jo kalbos tekstą! Kongreso salėje ją apspitusiems žurnalistams Nancy Pelosi savo veiksmą apibūdino kaip ,,galantišką”. Vėliau ji paaiškino, kad Trump kalba buvo ,,melo manifestas”. Prezidentas esą ,,suraižė tiesą”, todėl ji suplėšė jo kalbą. Ar nepakenkė pirmininkė savo partijai, ar neaptemdė atsakomojo demokratų žodžio, kurį perskaitė Michigano gubernatorė Gretchen Whitmer, pagaliau, ar nenupjovė šakos, ant kurios pati sėdi? Visa tai klausimai, į kuriuos atsakymų sulauksime netolimoje ateityje. Tuo tarpu konservatoriai ir dalis nepriklausomų komentatorių sutaria, kad toks gestas – ne pats geriausias oponento argumentas. Viceprezidentas Mike Pence suabejojo, ar N. Pelosi ,,plėšo kalbą ar Konstituciją” ir pridūrė: ,,po 1,5 val. trukusios Prezidento kalbos apie Ameriką ji pasistengė, kad paskutinėmis akimirkomis dėmesys priklausytų jai”. – 2 psl.

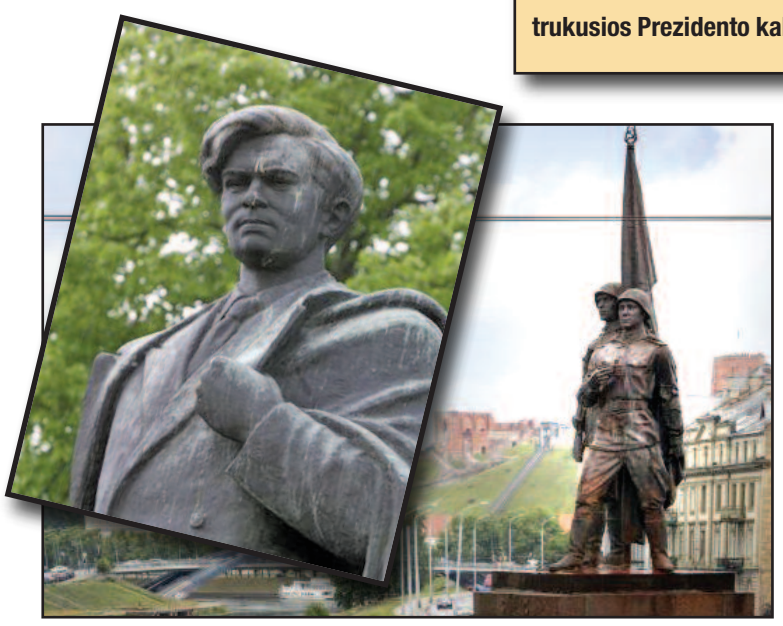

Apie dvilypius juos ir jas

Kaip vertinti „Stalino saulę” į Lietuvą parvežusių kultūrininkų veiksmus ir jų meninę kūrybą? Ar galima atskirti literatūrą nuo rašytojo politinių pažiūrų? Kada asmeniški įsitikinimai tampa veiksmais, lemiančiais objektyvius įvykius? Apie visa tai, įsijungdamas į jau kurį laiką vykstančią diskusiją, svarsto filosofijos profesorius iš Ohio universiteto Algis Mickūnas. – 2 psl.

Parodoje LA lietuviai traukė žiniasklaidos dėmesį

Neseniai nušurmuliavusioje muzikos mugėje Californijoje vienas populiariausių kūrinių buvo Rapolo Gražio gitaros iš gintaro. „Lava Drops” jos pavadintos neatsitiktinai – juodo lydyto gintaro raudonai auksinis spindesys iš tiesų primena tekančią lavą… – 4 psl.

Žmonės, neturintys laiko, paprastai nieko neveikia – *Georg Christoph Lichtenberg*

NUOMONĖS IR KOMENTARAI

Apie dvilypius juos ir jas

ALGIS MICKŪNAS

Lietuvoje „užvirė" diskusijos apie buvusių sovietinių menininkų ir rašytojų reabilitaciją ir jų paminklų išsaugojimą – pavyzdžiui, Salomėjos Nėries ar Petro Cvirkos. Argumentai už ir prieš yra įvairūs ir lyg įtikinantys. Antai Audronė Škiudaitė puikiai aprašo tokių rašytojų gynėjų pastangas pateisinti jų kūrybinius nuopelnus, vertus pagarbos. Reikia sutikti su Škiudaitės kritika tokių nelemtų pateisinimų, bet reikėtų tokią kritiką pratęsti iki principinių pagrindų.

Atsiveria klausimai, kurie skiriasi nuo tokių „už" ir „prieš" argumentų, nes visgi yra kiti klodai tokių rašytojų gyvenime, kurie gali būti lemiami. O lemia pagrindinių Vakarų civilizacijos principų suvokimas. Principai yra tokie: žmogus yra laisvas, bet klystantis, ir tik todėl atsakingas už savo veiksmus. Padaręs klaidą jis turį pareigą ją atitaisyti, o jei jos neatitaiso, reiškia jis atsisako laisvės bei atsakomybės ir tampa vergu – tyliai priimdamas ir gal net pateisindamas savo vergiją. Klasikinis pavyzdys – Prometėjas: jis padėjo Dzeusui laimėti kovą prieš kitus, o po pergalės Dzeusas tapo tironu. Prometėjas suprato, kad padarė klaidą remdamas tironą, ir, nepaisant tirono galybės ir kerštо grėsmės, pats tą klaidą atitaisė, nes buvo už ją atsakingas.

Minėti rašytojai – prie jų dar galima pridėti ir Antaną Venclovą – laikomi aukščiausio lygio literatūros ir poezijos kūrėjais, o tokia kūryba, anot jų gerbėjų, turi būti atskiriama nuo jų kitų, ideologinių, įsitikinimų. T.y., nepaisant jų įsitikinimų turime gerbti juos už jų galingą, meninę kūrybą.

Klasikos mąstytojai, tokie kaip Sokratas, Platonas, Aristotelis paklaustų, ar tie Lietuvos rašytojai suvokė, kad jie padarė klaidą atveždami didžiausio istorijoje budelio-tirono kariuomenę ir žudikus į savo kraštą, ir, jei būtų supratę savo atsakomybę, ar jie viešai paneigė – kaip Prometėjas – tironą ir stojo prieš jį? Jei ne, tai jie tapo to tirono vergais ir tyliai sutiko su jo ir jo tarnų smurtavimu, t.y. tapo to smurtavimo šalininkais.

Puikiame lietuviškame leidinyje „Kultūros barai" (2019. 6., psl. 24) išspausdintame straipsnyje skulptorius Vladas Kančiauskas siūlo įdomų pateisinimą, dėl ko nereikėtų nuimti Cvirkos paminklo – nes jis yra sukurtas ne tik vieno iš geriausių skulptorių, Juozo Mikėno, bet ir vienam iš talentingiausių Lietuvos rašytojų. Straipsnio autorius taip pat atskiria rašytojo nuopelnus nuo jo visuotinių politinių pažiūrų ir socialinės asmens orientacijos. O pastaroji kartais nukreipia asmenį ieškoti teisybės neadekvačiais būdais. Autorius net atkreipia dėmesį į tai, kad norvegai gerbia Knutą Hamsuną, nors smerkia jo fašistines pažiūras. Tad ir Cvirkos paminklas gali toliau stovėti kaip pagarba rašytojui.

Atrodo, kad turime pagrindinius šių kūrybinių žmonių pateisinimus, todėl galime nustatyti jų reikšmę Europos civilizacijos rėmuose. Pirma, Lietuvoje tokių rašytojų gynėjai teigia, kad literatūros geriausi raštai yra tarsi matas objektyvios žmogaus vertės pripažinimo, o ne jo asmeninės raiškos – taigi, į politines pažiūras ir socialinę orientaciją galima žiūrėti kaip į žmogaus asmeninį reikalą, net jeigu imamasi netobulų priemonių joms išreikšti.

Antra, nurodoma, jog norvegams Hamsuno fašistinės pažiūros nebuvo pakankama priežastis paneigti jo literatūrinius nuopelnus. Puiku, bet reikia pastebėti: jei politinės pažiūros ir socialinė orientacija yra asmeniški dalykai, tai Hamsunas jas ir pasiliko sau, nes jis su būriu draugų nenukeliavo į Vokietiją prašyti Hitlerio, kad atsiųstų kariuomenę okupuoti Norvegiją, ir kad Gestapo budeliai žiauriai kankintų, žudytų, šaudytų ir siųstų norvegus į koncentracijos lagerius. O Cvirka su draugais visgi nukeliavo pakviesti tirono kariuomenę ir jo budelius, kad okupuotų Lietuvą, vartotų „netobulus" metodus – tokius kaip žiaurius kankinimus, žudymus, dešimčių tūkstančių Lietuvos žmonių trėmimus pražūčiai į Gulagą. Ar Cvirkos įsitikinimai liko asmeniški, kaip Hamsuno, ar, priešingai, jo literatūra tapo privati, o jo asmeniški įsitikinimai virto veiksmais, lemiančiais objektyvius įvykius?

Trečia, ar atsigabenę tirono budelius ir pamatę tirono veiksmus, Cvirka ir draugai suprato, jog tai klaida, jog jie yra už ją atsakingi ir turi tą klaidą atitaisyti – stodami prieš tironą ir jo budelius, kaip tą nusprendė daryti tūkstančiai jaunų, iš kaimų kilusių žmonių, neturinčių didelių literatūrinių gabumų? Jei Cvirka ir jo draugai ar draugės nestojo į tokias gretas, ar tai reiškia, kad jie/jos pritarė „netobuloms" priemonėms ir pasirinko tylėdami arba vartodami savo literatūrinius talentus toliau bučiuoti visus keturis tirono žandus? Trumpai tariant – taip, nestodami prieš tironą jie parodė pritarimą ir todėl yra lygiai tiek pat kalti, jei ne kaltesni už tuos tirono žudikus. Tuo atveju jų paminklai yra didžiausias įžeidimas tiems, kurių pavardės iškaltos ant buvusio KGB pastato sienų Gedimino prospekte, kur vyko daug tų „netobulų" veiksmų.

Ketvirta, nereikia manyti, kad tirono kvietėjai „nežinojo", kas vyko Rusijoje ir Ukrainoje, o vėliau, pakliuvę į tirono tarnystę, „bijojo" ne tik priešintis, bet ir prarasti jo malonę ir gerą gyvenimą – jam vergauti. Tūkstančiai, kurie stojo į kovą prieš Cvirkos ir jo draugų atvežtą marą, irgi gyveno kasdieninėje baimėje ir tirono nemalonėje, bet gynė savo tėvynę. Pretekstas, kad mes neva „nežinojome", buvo populiarus tarp nacių, kurie po karo irgi trūkčiojo pečiais – „mes nieko nežinojome". Taigi, klausimas – ar galima tokių „draugų" literatūrinius talentus atskirti nuo jų veiksmų, tarsi tai būtų dvi skirtingos asmenybės?

Algis Mickūnas – Ohio University (Athens, OH) Filosofijos katedros profesorius.

D. Trump metinis pranešimas:
pagyros JAV ekonomikai, žvilgsnis į karinę galią ir Atstovų rūmų vadovės akibrokštas

Savo metinėje kalboje Prezidentas D. Trump neužsiminė apie jo laukiančią apkaltą. AP nuotr.

Antradienio, vasario 4-osios vakarą, Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas Donald Trump Kongrese skaitė savo trečiąjį metinį pranešimą. Jis tapo antruoju Amerikos vadovu istorijoje, metinę kalbą sakiusiu vykstant apkaltos procesui – trečiadienį Senate prasidėjo balsavimas dėl Prezidento apkaltos straipsnių.

Emocijų pliūpsnis ir susiskaldymas salėje

Pranešimą D. Trump pradėjo kalbėdamas apie tvirtą ekonomiką, dešimtmečių žemumas pasiekusį nedarbą ir prekybos susitarimus su kaimyninėmis valstybėmis bei Kinija.

Amerikos lyderis taip pat pabrėžė sustiprėjusią JAV karinę galią, įkurtas kosmoso pajėgas. Savo darbus D. Trump vadino „Didžiuoju Amerikos sugrįžimu".

„Dienos, kai mūsų šalimi buvo naudojamasi, ji buvo išnaudojama, o kartais ir niekinama kitų šalių, liko toli. Atsikratėme nuosmukio mentaliteto. Mes atmetėme Amerikos likimo menkinimą. Į priekį judame tokiu tempu, kuris buvo neįsivaizduojamas prieš kelerius metus. Ir niekada negrįšime atgal", – kalboje sakė JAV prezidentas.

Užsienio politikoje jis dėmesio skyrė kovai prieš terorizmą, Vidurio Rytams ir santykiams su Kinija.

JAV prezidentas Donald Trump antradienį vėl pažadėjo išvesti amerikiečių karius iš Afganistano, pa-

Kalbos klausęsis Venesuelos opozicijos lyderis J. Guaido ne kartą buvo pavadintas „prezidentu".

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: $150.00.

GARBĖS PRENUMERATA **$250.00**
JAV – metams **$150.00** • 1/2 metų **$80.00** • 3 mėn. **$57.00**
Pirma klase – **$340.00** • kartą per savaitę **$240.00**
Į Kanadą – metams **$390.00** (USD) • 1/2 metų **$210.00** (USD) • 3 mėn.**$110.00** (USD)
Į Lietuvą paprastu paštu – metams **$120.00** • 1/2 metų **$66.00**
Internetinė prenumerata – metams **$99.00**

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA
JAV metams **$95.00** • 1/2 metų **$70.00** • 3 mėn. **$48.00**
Į Kanadą – metams **$150.00** (USD) • 1/2 metų **$120.00** (USD) • 3 mėn.**$75.00** (USD)
Į Lietuvą – metams **$70.00**

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. ***„Draugo" prenumerata yra mokama iš anksto.***
Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija – skelbimai@draugas.org., administracija@draugas.org
Reklama – Audronė Kižytė, audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė – Ramunė Lapas vyr.redaktore@gmail.com
Redaktorė – Virginija Petrauskienė
Techninis redaktorius – Jonas Kuprys
Korektorė – Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.
Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Arbatpinigių istorija ir etiketas

ROMUALDAS KRIAUČIŪNAS

Neseniai su šeima pietavome viename kiniečių ,,švediško stalo" (buffet) stiliaus restorane, kur pats maistą pasirenki ir nusineši prie stalo. Patarnautojos tau parodo stalą, prie kurio atsisėsti. Taip pat atneša vandens arba arbatos. Pavalgius atneša sąskaitą ir dar kinietišką pyragaitį su popierėliu viduje, ant kurio atspausdinti išminties žodžiai. Sąskaitą sumoki prie išėjimo. Kilo klausimas – ar čia reiktų palikti arbatpinigių, kaip ,,tikrame" restorane? Palikome šiek tiek, bet mažiau nei restorane su visu aptarnavimu.

Grįžęs namo tą klausimą nagrinėjau toliau. Pagal federalinį įstatymą, užmokesčio minimumas restorano darbuotojams yra 2,13 dol. už valandą. Įdomu, kad JAV vidutinis uždarbis, įskaitant gaunamus arbatpinigius, restorano darbuotojams, pateikiantiems maistą ir gėrimus, yra 9,25 dol. už valandą. Žinoma, arbatpinigiai svyruoja ir priklauso nuo restorano patrauklumo, populiarumo ar ,,mandrumo".

O kaip arbatpinigius aptaria Lietuvių kalbos žodynas? Arbatpinigiai – nedidelė dovana pinigais už patarnavimą. O kas ten sakoma apie išmaldą? Tai yra auka, duodama pavargėliui. Iš jaunystės prisiminė prie bažnyčių nuolat matytos senyvos moterėlės, kurios už išmaldą pasimelsdavo už išmaldos davėją ar jo nurodyta intencija. Tai ne tas pats kaip arbatpinigiai, bet yra gimininga sąvoka. Abiem atvejais gauti pinigėliai priklauso nuo davėjo malonės.

Ir kur šios tradicijos kilo? Pirmiausia pastabėlė dėl angliško žodžio ,,tipping" arba TIP. TIP yra frazės ,,To Insure Promptness" (užtikrinti gerą aptarnavimą) – trumpinys. Ši tradicija prasidėjo Anglijoje, kur viešbučių kambariuose būdavo medinė dėžutė su T.I.P. užrašu. Tik vėliau tai paplito restoranuose ir kitose klientų aptarnavimo vietose. Kitame šaltinyje radau paaiškinimą, kad posakis ,,duoti arbatai" kilęs Anglijoje ir yra susijęs su arbatos gėrimo tradicijomis. XVIII a. dėl brangių arbatžolių puodeliu kvapnios arbatos galėjo mėgautis tik turtingieji. Atsigerti arbatos damos ir kavalieriai rinkdavosi žydinčiuose soduose su muzika, dainomis ir šokiais. O kad arbatos puodelį patarnautojas atneštų greičiau, į medinę dėžutę ant stalo su užrašu T.I.P. kavalieriai įmesdavo pinigėlį.

Dabar palikti arbatpinigius restoranuose, viešbučiuose ir kitur priimta daugelyje pasaulio šalių. Tačiau Japonijoje arbatpinigiai yra asmens įžeidimas, nes Tekančios saulės gyventojai įsitikinę, kad aptarnauti pagal aukščiausios kokybės standartus yra ne išskirtinumas, o normali praktika. Australijoje ir Kinijoje arbatpinigiai uždrausti įstatymiškai. Viename šaltinyje teigiama, kad šiais laikais arbatpinigiai yra ne padėka aptarnaujančiam personalui už išskirtinį dėmesį, o gero tono ženklas. Buvo manoma, kad arbatpinigių dydį sudaro 10 procentų nuo mokamos sumos. Dabar JAV arbatpinigių dydis siekia iki 25 procentų. Bandant padėti klientui geriau orientuotis, daug restoranų ant sąskaitos turi atspausdinę tikslią sumą, kad klientas matytų, kiek arbatpinigių reikėtų, jeigu būtų pridedama 10 ar 15 ar 20 procentų gautos sąskaitos. Europos šalyse į sąskaitą gali būti įtraukti ir arbatpinigiai. Arbatpinigių atžvilgiu Prancūzija laikoma brangiausia. Nors jie jau yra pridėti prie sąskaitos sumos, prancūzai vis tiek dar įberia bent vieną eurą į lėkštutę su atnešta sąskaita. Tuo tarpu Skandinavijos kraštuose arbatpinigių procentas yra žemesnis – 7–10 procentų. Sunku tikėti, esą Vokietijoje, jei stambiai permokėsite, tai bus didesnis įžeidimas nei išėjimas nepalikus arbatpinigių.

Internete radau visą krūvą patarimų duodantiems arbatpinigius. Norint nustatyti, kiek reikia duoti arbatpinigių, rekomenduojama viešai nenaudoti elektroninės skaičiavimo mašinėlės. Arbatpinigių negražu duoti smulkiausiomis monetomis. Nepatartina patarnautojui arbatpinigius dėti į kišenę. Arbatpinigiai padedami arba ant stalo, arba ant lėkštelės, arba įdedami į dėklą, kuriame buvo pateikta sąskaita.

Yra kita arbatpinigių davimo kategorija – tai įvairių aptarnavimų sritis. Jei maistą pristatantis vairuotojas atvežė ne picą ir ne kinietišką maistą, tai priimta mokėti 15–20 proc. nuo sąskaitoje nurodytos sumos. Picą atvežusiam asmeniui reikia duoti 1–2 dol., jei jam nereikėjo toli važiuoti. Už ilgesnį kelią duoti 5 dol. ir daugiau, jeigu užsakyta daugiau nei viena pica. Limuzino vairuotojui mokėtina 20 proc. nuo bendros sumos. Oro uoste nešikams – po dolerį už krepšį. Invalido vežimėlyje sėdintis už pagalbą moka nuo 3 iki 5 dol. Elektriniame invalido vežimėlyje – nuo 1 iki 2 dol. Ekskursijos vadovui – 10 dol., arba 15 proc. nuo bendros ekskursijos kainos. Kruiziniuose laivuose priimta kelionės metu duoti arbatpinigius aptarnaujančiam personalui. Daug kur arbatpinigiai yra įtraukti į turisto bendrąją sąskaitą. Turistų patogumui arbatpinigiai dažniausiai yra įskaičiuojami į paslaugų kainas ir sudaro 10–15 proc. sąskaitos sumos. Čia paminėti tik kai kurie patarnavimai. Įvairiuose arbatpinigių sąrašuose taip pat minimi žmonių ir šunų kirpėjai, grožio salono darbuotojai, masažistai, automobilių vilkikai, vestuvių paslaugų aptarnautojai ir t. t.

Tame pačiame apžvalginiame straipsnyje teigiama, kad arbatpinigiai yra tradicija, o ne būtinybė. Toliau teigiama, kad mes juos turėtume mokėti ne dėl to, kad reikia, o todėl, kad mums patinka aptarnavimas. Reikia suprasti sunkų aptarnaujančio personalo darbą ir nepagailėti arbatpinigių, jei darbuotojas nuoširdžiai stengiasi atlikti savo pareigas. ,,Manau, arbatpinigiai parodo darbuotojo kvalifikacijos lygį bei tinkamumą darbui ir skatina siekti geresnių rezultatų aparnavimo srityje", – teigia vienas žinovas.

Mano kaime sakydavo, kad lazda turi du galus. Arbatpinigių atveju labiau tiktų kalbėti apie dvi medalio puses. Vienoje pusėje yra klientai ir jų duodami arbatpinigiai. Antroje pusėje – aptarnavimo personalas. Aptarnautojai ne tik nori būti įvertinti, bet stengiasi tą progą išnaudoti savo gerovei. Jiems dr. Jack Schafer sudarė sąrašą patarimų, kaip gausimus arbatpinigius padidinti. Štai jo šeši patarimai: 1. Plaukuose turėkite kokį papuošalą (taikoma moterims); 2. Švelniai klientą palieskite (siūlymas aptarnautojoms); 3. Prisistatykite vardu; 4. Patarnaudami sukurkite abipusio bendravimo įspūdį; 5. Aiškiai pakartokite, ką klientas užsisakė; 6. Suteikite puikų aptarnavimą, kuris yra gerų arbatpinigių paslaptis.

Šią skiltį norėjau baigti kokiu nors anekdotu apie arbatpinigius, bet neradau nieko tinkamo. Užtat radau žydų patarlę: ,,Restorane pasirink stalą kuo arčiau aptarnautojos".

Gerbiamiems skaitytojams – greito aptarnavimo ir gero apetito!

---

brėždamas, kad nenori, jog per nesibaigiančias kautynes žūtų ,,šimtai tūkstančių" žmonių.

„Dirbame, kad pagaliau užbaigtume ilgiausią Amerikos karą ir sugrąžintume savo karius namo", – sakė jis Kongrese skaitydamas savo metinį pranešimą apie padėtį Sąjungoje.

Prezidentui sakant kalbą, salėje tvyrojo susiskaldymas – į pasiekimus ovacijomis reagavo tik respublikonai, o D. Trump pabaigus pranešimą, Atstovų rūmų pirmininkė Nancy Pelosi suplėšė pranešimo kopiją.

Beje, prieš pradėdamas sakyti kalbą, D. Trump nepaspaudė jam ištiestos Atstovų Rūmų pirmininkės rankos.

Pranešimo klausėsi Guaido

Venesuelos opozicijos lyderis Juan Guaido, kurio siekį nuversti kairuolišką lyderį Nicolas Maduro palaiko JAV, antradienį Kongrese klausėsi JAV prezidento metinio pranešimo.

Savo kalboje D. Trump pažadėjo „sutriuškinti" N. Maduro „tironiją".

„Maduro yra nelegitimus valdovas, brutaliai su savo žmonėmis besielgiantis tironas. Tačiau Maduro tironijos gniaužtai bus sutriuškinti ir sulaužyti", – pareiškė JAV vadovas.

BNS

Vardindamas teigiamus pokyčius šalyje, savo valdymo laikotarpį D. Trump vadino „didžiuoju Amerikos sugrįžimu".

Apie D. Trump metinę kalbą Kongrese Rytų Europos studijų centro direktorius Linas Kojala, kurio knyga ,,Baltieji rūmai ir Lietuva. Bushas, Obama, Trumpas..?" netrukus bus pristatyta Vilniaus knygų mugėje, savo ,,Facebook" paskyroje rašo:

Esminė žinutė. Ekonomika auga kaip niekada anksčiau. ,,Žengiame į priekį tokiu sparčiu žingsniu, apie kokį niekas dar neseniai negalėjo net pasvajoti – ir niekada negrįšime atgal". Daug skaičių (pvz., sukurta 7 mln. naujų darbo vietų). Kitko ir negalėjome tikėtis – 63 proc. amerikiečių teigiamai vertina Trump ekonominę politiką.

Susiskaldymas. Trump, tyčia ar ne, prieš kalbą nepaspaudė rankos Atstovų rūmų pirmininkei Nancy Pelosi. Ši savo ruožtu pasibaigus kalbai suplėšė atspausdintą kalbos tekstą. Iliustratyvūs esamos politinės poliarizacijos pavyzdžiai.

Užsienio politika. Kalboje jos beveik nebuvo. Trump vienu sakiniu paminėjo, kad NATO gynybos išlaidos išaugo, padvigubėjo skaičius šalių, skiriančių 2 proc. BVP gynybai. Užsiminta apie sėkmingą kovą su ISIS, taip pat Iraną ir nukautą Soleimani, sugriežtintą politiką Kubos atžvilgiu, paramą Venesuelos lyderiu pasiskelbusiam Juan Guaido (vienas iš retų momentų, kuomet plojo visas Kongresas, ne tik respublikonai). Šis tematinis aspektas irgi iliustratyvus – parodantis, kad rinkimų kontekste nei Trump, nei kitiems kandidatams užsienio politika nebus prioritetas.

Teatrališkumas. Metinė kalba visuomet apipinama vaizdiniais elementais. Šį kartą kalbos metu netikėtai įteiktas aukščiausias valstybės civilinis apdovanojimas sunkiai sergančiam žurnalistui Rush Limbaugh; staigmeną Kongrese buvusiai savo šeimai pateikė iš Afganistano netikėtai grįžęs karys; daug dėmesio pasienio apsaugos pareigūnams – ir kritika prieglobstį nelegaliems imigrantams suteikiantiems JAV miestams.

Visa kalba – *https://www.youtube.com/watch?v=zNECVmfJtxc*. Žiūrint neprailgo.

TELKINIAI

LOS ANGELES, CA

Rapolas parodose nėra naujokas – savo išskirtines gitaras jis pristato jau ketvirtą kartą.

Lietuvio kūriniais parodoje labai domėjosi Amerikos žiniasklaida.

Parodoje LA lietuviai traukė žiniasklaidos dėmesį: gitaras gamina net iš gintaro

SIGITA BARYSIENĖ

Pasibaigė, nušurmuliavo NAMM („National Association of Music Merchants") – didžiausia muzikinės industrijos prekybinė paroda. Spalvinga publika, spalvingos asmenybės, instrumentai, šiuolaikinės technologijos, koncertai – viskas vienoje vietoje Anaheim, Kalifornijoje, kur sausio 14–18 dienomis 5 mylių atstumu negalėjai rasti laisvos vietos pastatyti automobilį ar užsisakyti staliuką vakarienei.

Neatsitiktinai ten, „Boutique Guitar Showcase", sutinki ir du jaunus, talentingus lietuvaičius – Rapolą Gražį ir Robertą Semeniuką. Tai jų gyvenimas – ten, kur susitinka dizainas, muzika, instrumentai, medžiagos, garso sistemos ir dar daug dalykų, pradedant pamokomis ir baigiant galingais koncertais. Džiugu ir tai, kad daug dėmesio skiriama vaikų muzikiniam ugdymui.

Rapolas tokiose parodose nėra naujokas. Tai jau ketvirtas kartas, kai jaunas talentingas dizaineris pristato savo išskirtines gitaras, pagamintas iš kiečiausio laivų statybai naudojamo medžio, lėktuvų konstrukcijoms naudojamo aliuminio ir netgi …gintaro.

Meno kūrinys – gitara iš 2 kg gintaro – bene populiariausia šioje parodoje. Vis norėjosi suprasti, kodėl Rapolo gitaros vadinasi „Lava Drops"? Pamačiusi gintarais išdabintą gitarą pagalvojau, jog įminiau mįslę – juodo lydyto gintaro raudonai auksinis spindesys priminė tekančią lavą, na, o gitaros skambesys tikriausiai turėtų būti galingas, ugningas!

Kūryba atspindi gamtos harmoniją

Vedama smalsumo paklausiau Rapolo, kodėl vis dėlto pasirinko tokią neįprastą dizaino kryptį? Ir kodėl savo gitaras pavadino būtent „Lava Drops"? Rapolas sakė, apie tai jis galėtų kalbėti valandų valandas, bet trumpas atsakymas būtų toks: lašo forma yra tobula ir atspindi gamtos harmoniją. Gamta yra artima jam, juk užaugo su ja būdamas skautas – vytis. Noras sujungti gamtos elementus – medį, gintarą kartu su ergonomika, įsikūnijo jo kūriniuose.

Nenuostabu, kad šis vaikino meno pojūtis ir talentas neatsitiktinis. Rapolas užaugo menininkų šeimoje. Mama – aktorė Monika Bičiūnaitė, močiutė – grafikė, dailės mokyklos įkūrėja Jūratė Stauskaitė, senelis – tapytojas Rimas Bičiūnas, kiti seneliai – aktoriai Bronius Gražys ir Nijolė Narijauskaitė, o tėtis Audrius Gražys – taip pat tapytojas.

Paklaustas, ar turėjo pasirinkimą būti ne menininku, Rapolas su šypsena atsako, kad tokio pasirinkimo visgi būta. Jis bandė tapyti, ir tėtis surengė jo, ketverių metų dailininko, darbų parodą…

Rapolas pasirinko dizaino studijas, nes norėjo kurti tai, kas sujungtų dabartį ir praeitį, gamtą ir žmogų. Muzika lydėjo jį nuo vaikystės – klausydavosi su tėčiu jo pamėgtų roko grupių, o pats su grupe „High Definition Music" tapo vienais pirmųjų, pasirodžiusių Gatvės muzikos dienose. Muzikuoja ir dabar, kai reikia pristatyti, išbandyti savo instrumentus. Rapolo instrumentais jau grojo tokie žymus pasaulio atlikėjai kaip Dominic Miller (Stingo grupės gitaristas), PJ D'Atri, Davon Van Buren, Gregory Hilden ir kt.

Gamtoje ar mūsų visatoje atsitiktinumų maža, viskas turi prasmę, tačiau kartais tiesiog sąmoningai jos nepajuntame. Tad ir bendraujant su Rapolu bei jo bičiuliu Robertu Semeniuku supratau, kad gitaristas, kompozitorius, prodiuseris, folkroko grupės „Žalvarinis" įkūrėjas ir gitarų dizaineris susitiko neatsitiktinai. Juk jie abu ieško harmonijos muzikoje, dizaine, gamtoje ir žmonėse.

„Žalvarinio" įkūrėjas laukia bendro koncerto su „Dainavos" ansambliu.

Sužavėjo lietuviškos sutartinės ir vaidilutės

Kartu su Rapolu Gražiu parodoje dalyvavęs Robertas Semeniukas muzikiniame pasaulyje daugiau žinomas kaip gitaristas, 2001 m. įkūręs grupę „Žalvarinis".

Muzikantas „iki kraujo", gyvenantis muzikoje ir su ja, gitaristas, kompozitorius, aranžuotojas, dirbantis su prodiuseriais ir grojantis su žymiausiais Lietuvos atlikėjais: Mariumi Mikutavičiumi, Sauliumi Prūsaičiu, Ieva Narkute, „Skamp", „Žas" ir daug daug kitų. „Beveik su visais," – kaip sako pats Robertas.

O viskas prasidėjo nuo žavių „vaidilučių", kurios studentiškuose vakarėliuose dainuodavo sutartines ir vėliau tapo „Žalvarinio" solistėmis. Tai visiškai pakeitė požiūrį į folklorą, folklorinę muziką, kurią iš vidurinių mokyklų buvo „išgynę" muzikos mokytojai, tinkamai nesugebėję jos pristatyti paaugliams.

„Tuomet aš pamačiau folklorą 'kitu kampu', – sako Robertas. – Jos, tos sutartinės, tiesiog atėjo pas mane ir pasakė: 'Labas, aš taip skambu'. Ir pasiliko širdyje. Liko užmaršty Čiurlionio meno mokykla su dėstytojais, bandžiusiais išsugdyti dar vieną profesionalų chorvedį, grojantį fortepijonu.

Robertas Semeniukas: „Niekada negalvojau, kad teks groti Rapolo gitara, filmuojant CNN!"

Monotoniškas frazių kartojimas sutartinėse skambėjo šamaniškai ir prasmingai ir davė idėją, kad mėgstamą 'sunkiąją' muziką galima sujungti su sutartinėmis. Ne paslaptis, kad Lietuvoje netradicinis naujoviškas folkloro stilius išplito, išpopuliarėjo. Pradėjo kurtis naujų grupių, kopijuojančių naująjį stilių. Tai džiugu, reiškia, kažkam labai to reikėjo."

Dar keli klausimai Robertui Semeniukui

Kokią žinią norite perduoti savo kūryba, muzika klausytojams?

Man šis muzikavimo stilius kažkiek primena JAV, kai matau didelę plevėsuojančią vėliavą. Tai pagarba ir pasididžiavimas. Tad yra svarbu nepamiršti savo šaknų, būti lietuviu, nesvarbu, kur tu gyveni, žinoti savo istoriją. Gavome laisvę, įvertinkime ir didžiuokimės ja. Sutartinės ir yra ta žinutė, kad reikia gerbti, mylėti ir nepamiršti to, ką mes turime brangaus, unikalaus.

Penkias dienas šis centras traukė muzikos mėgėjus iš viso pasaulio.
Asmeninių albumų nuotraukos

Kokie keliai atvedė į Los Angeles?

Girdėjau seniai apie šią pasaulinę parodą, žvaigždžių susibūrimą vienoje vietoje, kur gali sutikti vaikystės pamiltą atlikėją, gali prieiti ir pasakyti ką nori pasakyti, ar padėkoti už įkvėpimą, pasidaryti „selfį" ar šnektelti apie muziką lyg su senu pažįstamu, pasiklausyti jų grojimo metro atstumu. Dėkingas atsitiktinumui, kad Vilniuje, vienos vakarienės metu iš Rapolo sužinojęs, jog jis vyksta į NAMM, nusprendžiau keliauti kartu. Juk Amerika yra neribotų galimybių šalis ir nežinai, kas tavęs laukia. O čia laukė vaikystės žvaigždės, tokios kaip „Guns N' Roses", „Nine Inch Nails"... Turėjau garbės susitikti su vienu mėgstamiausiu gitaristu Steve Vai, padovanojau jam savo albumą, šnektelėjome apie Lietuvą, jis prisiminė koncertus Vilniuje, taip pat paminėjo, jog jis su Lietuva yra puikiai supažindintas, nes jo vadybininkė yra Rūta Šepetys. Ir niekada net nesvajojau, kad teks groti Rapolo Gražio gitara, filmuojant interviu CNN!

Kas pasikeitė po 20 metų muzikinėje karjeroje?

Per dvidešimt savo muzikinės karjeros metų esu išleidęs ne vieną albumą su grupe „Žalvarinis", taip pat dirbu su daugeliu Lietuvoje gerai pažįstamų dainininkų. Dalyvauju įvairiuose TV muzikiniuose projektuose, o taip pat dirbu sesijiniu gitaristu/aranžuotoju įrašų studijose, kur kitiems atlikėjams padedu įrašyti jų dainas.

Prireikė daug metų, kad pagaliau imčiausi to, kas mane seniai viliojo – įrašyti solinį albumą. Įrašuose stengiausi savęs nevaržyti, neįsprausti į vienus stiliaus rėmus, nesivaikiau madų ar šiuo metu vyraujančių standartų, tiesiog norėjau atskleisti ypatingo instrumento galimybes ir pasinerti į muziką visa širdimi ir siela. Šis debiutinis darbas yra išlauktas, ilgai brandintas, išgrynintas savo forma, turiniu, praturtintas įvairiomis spalvomis ir nuotaikomis. Albumas vadinasi #backstagestories. Tai įvairios istorijos, nuotykiai, patirti pakilimai ir nuopuoliai – gyvenimo užkulisiai. Labai džiaugiuosi ir didžiuojuosi, jog prie šio albumo prisidėjo gausus būrys profesionalių muzikantų.

Šiuo metu vyksta pasiruošimas koncertui su Čikagos lietuvių choru „Dainava". Su nekantrumu laukiame šio pasirodymo, turėtų būti tikrai įspūdingas renginys, tiek daug atlikėjų vienu metu scenoje yra kažkas nepakartojamo. Bus tarsi mini Dainų šventė.

Užsiminėte, kad naujame albume atsispindi patirti pakilimai bei nuopuoliai – gyvenimo užkulisiai. Kaip tai atsitinka? Ar tai populiarumo pasekmė, ar tiesiog kažkokios gyvenimo aplinkybės?

Mano kelias turbūt panašus į daugelio muzikantų. Kaip ir visiems šiame kelyje, nutinka įvairūs dalykai – svaigalai, vakarėliai, vėliau šlovės reikalai. Žmogus neatlaiko tos įtampos, dėmesio ir paslysti, Hollywoode tokių pavyzdžių – tūkstančiai. Mes, lietuvaičiai, smarkiai kopijuodavome amerikietišką rokerių gyvenimo būdą. Tiesiog laikėme tai „cool" dalyku. Propaguodamas tokį gyvenimo stilių nepastebi, kaip tampi priklausomas nuo žalingų dalykų ir vėliau jau supranti, kad sunku su tuo tvarkytis. Ačiū likimui, jog aplink mane visada yra nuostabių žmonių, kurie sugeba pasakyti tai, ką reikia pasakyti, ištiesia savo ranką, pataria, ir tu atsimerki, pradedi gilintis, kas su tavimi darosi.

Skaičiau kažkada lietuviško kraujo turinčio Anthony Kiedis autobiografinę knygą apie jo nuosmukius ir pakilimus, padarė tikrai didelį įspūdį ir net šokiravo mane. Perskaitęs mečiau rūkyti ir smarkiai apribojau alkoholio vartojimą.

„Vakarų vėjai"

REMKIME DRAUGO FONDĄ

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo" laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo" laikraščio gyvavimą daugelį metų!

www.draugofondas.org

BENDRAUKIME

www.facebook.com/draugolaikrastis

WESTMINSTER, CO

Colorade tęsiasi lietuviško kino vakarai

Kolorado lituanistinė mokykla vasario 1 d. organizavo antrąjį lietuviško kino vakarą Colorado valstijoje.

Šį kartą žiūrėjome režisieriaus Rimvydo Čekavičiaus filmą „Arvydas Sabonis 11. Visa galva aukščiau". Dokumentinis filmas žiūrovui suteikia galimybę iš arčiau pažinti Lietuvos krepšinio legendą. Be krepšininko kasdienybės čia didelis dėmesys skiriamas ir krepšininko šeimai, todėl filmas prikaustė ne tik sporto sirgalius.

Kol tėvai žiūrėjo filmą salėje, vaikai turėjo įdomių užsiėmimų jiems paruoštame kambaryje. Džiaugiamės atvykusiais į bendruomenės renginį. Smagu, kad filmui pasibaigus, niekas neskuba išeiti, nori pasikalbėti, pasidalinti įspūdžiais.

Dėkojame šio renginio rėmėjams – Colorado Lietuvių Bendruomenei ir Lietuvių Fondui. Surinktos lėšos skiriamos Kolorado lituanistinei mokyklai paremti.

Visi laukiami kituose lietuviško kino vakaruose.

Simona Bataitytė – Kolorado lituanistinės mokyklos mokytoja-praktikantė.

Susitikimas su Palangos meru (iš k.): A. Vinkus, D. Henke, Š. Vaitkus ir V. Bandis.

Ruošiamasi pasaulio lietuvių lyderių suvažiavimui

Š. m. liepos 14–17 dienomis Palangoje vyks Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos (PLJS) lyderių suvažiavimas „Už lietuvybę ir pilietiškumą".

Ta proga dar sausio mėnesį PLB pirmininkė Dalia Henke ir PLB atstovė Lietuvoje Vida Bandis lankėsi Palangoje, kur susitiko su Palangos meru Šarūnu Vaitkumi ir miesto savivaldybės darbuotojais aptarti liepos mėnesį vyksiančio suvažiavimo organizacinių klausimų. Susitikime taip pat dalyvavo Seimo ir PLB komisijos pirmininkas Antanas Vinkus.

Suvažiavime bus kalbama apie lietuvių kalbos išsaugojimo svarbą, lietuvių organizacijų tarpusavio bendradarbiavimą, pilietiškumo skatinimą, artėjančius rinkimus į LR Seimą ir jų ypatumus užsienyje balsuojantiems LR piliečiams, PLB vizijos įgyvendinimą, lietuvių bendruomenių virsmą, svarbą ir aptariami kiti klausimai.

Posėdžiai vyks Palangos kurorto muziejaus salėje (buv. „Anapilyje"). Registracija į suvažiavimą prasidės kovo 1 d.

PLB inf. ir nuotr.

MADOS SKRYNIA

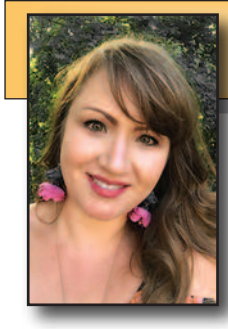

Parengė **Loreta Steffens**

Žavioji avantiūristė,

įnešusi naujų vėjų į Čikagos madų padangę

Savo kūrybą Rasa Januška mados parodoje pristatė pirmą kartą.

Jaudulys ir džiaugsmas užkulisiuose. Nijolės Shuberg nuotraukos

Veikli, kūrybinga, energija trykštanti drabužių dizainerė Rasa Januška šiais metais pirmą kartą dalyvavo Pasaulio lietuvių centro (PLC) renginyje „Mada ir džiazas.” Jos pristatyta kolekcija „Avantiūristės” pasižymėjo novatoriškomis dizaino idėjomis ir tobulomis linijomis. Ši įspūdinga kolekcija susidėjo iš dviejų organiškai susipynusių vizualaus meno instaliacijų. Podiumu žingsniavo drąsios, savimi pasitikinčios ir nebijančios naujų iššūkių moterys, o virš jų esantis ekranas, tarytum veidrodis, atkartojo tų pačių moterų eiseną, bet jau kitoje plokštumoje. Kuriant „Avantiūristę” atspirties tašku tapo stipri, savimi pasitikinti ir nepriklausoma moteris. Kolekcijos kuriama estetika buvo unikali, žaisminga, siekianti įprasminti judėjimą. Moderni drabužių konstrukcija puikiai suderino skirtingas medžiagas, o smalsumą žadino strategiškai išdėlioti apskritimo formos iškirpimai. Rasos Januška pristatyta kolekcija tiesiog tryško jaunatvišku ekspresyvumu. Rimti ir brandūs drabužių siluetai žaidė su jaunatvišku polėkiu bei tęsė vidinį jaunystės ir brandos dialogą. Galiu drąsiai teigti, kad drabužių dizainerė Rasa Januška įnešė naujų vėjų į Čikagos mados padangę.

Kada panorai savo ateitį sieti su drabužių dizainu? Ar tai buvo sena svajonė, kurios kryptingai siekei, ar viskas taip susiklostė savaime?

Nuo vaikystės mėgau piešti. Pamenu, kokia laimė buvo, kai tėtis leido ištapyti savo kambario sienas. Tai buvo snieguolė iš pasakos „Snieguolė ir septyni nykštukai”. Piešiau daug ir labai mėgau žaisti šachmatais. Netapau nei dailininke, nei šachmatininke, bet jau paauglystėje žinojau, kur norėsiu studijuoti. Būdama 7 klasėje su drauge baigėme siuvimo kursus ir nuo tada jau siūdavomės rūbus pačios.

Rasa Januška: „Monotonija – ne mano draugė”.

O toliau?

Visada žavėjo originalumas ir norėjosi išsiskirti iš kitų. Studijavau Aukštesniojoje meno mokykloje Kaune. Per tuos 4 metus išėjome gerą modeliavimo, piešimo, konstrukcijų, tapybos ir siuvimo mokyklą. Siuvom nuo sijonų iki paltų bei kostiumų. Esu dėkinga dėstytojoms, kurios studentams buvo gana griežtos, bet savo darbą atliko puikiai. Tuo metu, kai gyniausi diplominį darbą, Lietuva buvo atgavusi Nepriklausomybę ir viskas keitėsi. Anksti sukūriau šeimą, ir gyvenimas pasuko kita linkme, tolyn nuo įsigytos specialybės. Nors niekada nenustojau kurti ir siūti drabužius sau.

Esi nepaprastai kūrybinga. Ar visada jautei, kad matai pasaulį kitokiomis spalvomis?

Esu Vandenė pagal horoskopą ir nemėgstu šablonų bei rėmų. Kiekvienas žmogus yra atskira ir savita planeta. Kiek save atsimenu, visuomet turėjau kitokį matymą. Nuo jaunystės žavėjausi Salvadoro Dali darbais bei jo asmenybe. Galbūt jo darbai šiek tiek įtakoja mano vizijas. Patiko fotografija ir grafika. Ypač mėgau piešti portretus. Tikiuosi prie to dar grįžti. Nesu modernaus meno gerbėja. Man arčiau klasika ir „glamūras”.

Kodėl tik šiais metais nusprendei dalyvauti madų parodoje?

Idėja dalyvauti madų šou gimė viešint Lietuvoje. Pamačiusi Milados skelbimą pagalvojau – o kodėl gi ne?! „Miegojau” su šia idėja ne vieną naktį ir kiekvieną kartą atsikėlusi sakydavau sau – taip, daryk! Vyras palaikė: „Tai kada, jei ne dabar?!” Nors nuo mokslo baigimo prabėgo daug metų, bet pagrindinės žinios išliko. Prisidėjo ir dar vienas aspektas – kiekvieną kartą ieškodama sau suknelių, nerasdavau nieko įdomaus, viską, ką matydavau parduotuvėse, atrodė „neskanu” ir nuobodu.

Kaip jauteisi po tam tikros pertraukus sugrįžusi į drabužių dizainerės amplua?

Iš esmės mintis kurti būtent sukneles mano galvoje šmėžavo jau keletą metų. Šeimos palaikymą turėjau visokeriopą, bet neturėjau įrankių tai idėjai įgyvendinti. Grįžusi iš atostogų paskambinau Miladai Kunevičienei, kuri labai maloniai man leido naudotis savo

Dukra Izabelė demonstravo mamos sukurtą suknelę.

studija ir suteikė visokeriopą pagalbą. Be Milados ir jos kolegės Jolantos mano svajonė būtų likusi tik svajone. Tai puikios moterys ir tikros savo srities meistrės. Labai džiaugiuosi ir esu dėkinga, kad likimas mus suvedė. Tad teko „balnot” pieštukus vėl, kaip prieš gerus 20 metų. Galiu pasakyti, buvo nuostabus jausmas vėl pradėti piešti. Ranka pradžioje nelabai klausė, bet vizualinės idėjos keitė viena kitą.

Ar kūrybinis kolekcijos procesas buvo sudėtingas?

Iš pradžių planavau dalyvauti su trimis modeliais, bet kadangi idėjų buvo kur kas daugiau ir norėjosi jas įgyvendinti, teko atidėti į šoną kitus

Rytis, Rasa ir Izabelė Januškos dažnai lankosi Lietuvoje. Asmeninio albumo nuotr.

darbus ir visus vakarus bei savaitgalius praleisti pas Miladą studijoje. Įdomu tai, kad jau besiuvant keitėsi mintys ir proceso viduryje keisdavau detales, kartu improvizuodama. Nuo pat pradžių žinojau, kad mano kolekcija bus kitokia, ir aš įnešiu naujų vėjų. Vidinis balsas sakė – bus viskas labai gerai. Turėjau nuostabių, drąsių modeliuotojų komandą. Būtent tokioms moterims norėjau kurti, ir kiekvienas modelis buvo apgalvotas kuriai iš jų tinka pagal individualybę. Kiekviena modeliuotoja podiumu ėjo pirmą kartą, ir tai buvo naujas iššūkis mums visoms – padaryti tai, ko nesame darę iki šiol.

Kaip gimė kolekcijos pavadinimas?

Kolekcijos pavadinimas „Avantiūristės" gimė iškart, be didelių svarstymų. Nesu perfekcionistė, bet tvarką mėgstu visame kame, todėl kiekviena detalė buvo apgalvota iki smulkmenų, įskaitant muziką ir vizualizacijas, kas, man atrodo, šiais laikais yra neatskiriama ir būtina madų šou dalis. Man buvo paprasčiau šiuo klausimu, nes mano vyras yra šios srities profesionalas, tad jis gana greitai sukūrė scenarijų. Pati taip pat jau daugiau nei 10 metų dirbu video vizualizacijų srityje, tad menas mane supa kiekvieną dieną. Stabukų ir idealų neturiu (jau ne tas amžius), bet visada žaviuosi žmonėmis, kurie nebijo ir daro kitaip nei dauguma aplink mato ar mąsto. Pilka spalva yra universali, bet nelabai įdomi.

Iš audringų žiūrovų plojimų galima buvo spręsti, kad kolekcija buvo itin sėkminga. O kaip renginiui pasibaigus Tau pačiai atrodo – ar šis pasirodymas madų šou pateisino Tavo lūkesčius?

Manau, tikrai taip – tos kelios minutės euforijos buvo vertos 2 mėnesių darbo. Tai ne tik pateisino, tai viršijo mano lūkesčius. Dar ir dabar pasižiūrėjus video, nuvilnija pasitenkinimo banga. Sakoma, jog debiutantus lydi sėkmė. Visas kurtas sukneles pardaviau per keletą dienų ir dar turiu užsakymų, kas rodo, jog moterims patiko mano darbai. Kaip yra sakęs mano mėgstamas Albert Einstein „Logika tave gali nuvesti nuo taško A iki taško B, bet vaizduotė tave nuves visur". Tad, moterys, būkime ne tik išmintingos, drąsios, bet kartais ir avantiūristės. Juk gyvenam vieną kartą ir savo gyvenimą galime spalvinti įvairiomis spalvomis.

Kokį stilių pati renkiesi?

Mėgstu sportinį klasikinį stilių su įvairiomis detalėmis. Būtent tai ir bandžiau įgyvendinti savo kolekcijoje. Mados tendencijos kinta, bet viskas sukasi ratu ir kartojasi papildant šių dienų aktualijomis. Gyvename tokiame laikmetyje, kai tirpsta riba tarp moteriško ir vyriško prado, tad, manau, ši tendencija tik augs. Naujų vėjų nesivaikau, bet turiu savo vizijas, savo matymus, kuriuos tikiuosi įgyvendinti ateityje.

Kaip apibūdintum save kaip menininkę?

Pasitikėjimą savimi įgijau būtent gyvendama Jungtinėse Valstijose, kurios mane išmokė savarankiškumo. Trumpai galėčiau pasakyti – mano kolekcija „Avantiūristės" ir apibūdina mane. Tai buvo sena neįgyvendinta svajonė, paremta šiokio tokio egoizmo ar net ambicijos įrodyti sau, kad aš galiu. Kai ilgai užsibūni saugiame uoste, vanduo nuslūgsta ir tampa drumsčias. Monotonija – ne mano draugė. Todėl ir jaunai kartai siūlau svajoti ir nebijoti – juk svajonės pildosi, jei į jas eini tikslingai.

Nuoširdžiai dėkojame dizainerei už mintis ir linkime nepakartojamų naujų idėjų bei dar drąsesnių sprendimų kuriant naujas kolekcijas.

Dizainerės kolekcija „Avantiūristės" sulaukė didelio pasisekimo. N. Shuberg nuotraukos

LIETUVA IR PASAULIS

Parengė Vitalius Zaikauskas

JAV sveikina Lietuvos dialogą su Baltarusija

Vilnius (BNS) – Užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius sako, kad Jungtinės Valstijos sveikina aktyvesnį Lietuvos įsitraukimą į dialogą su Baltarusija.

Tai ministras teigia išgirdęs iš JAV valstybės sekretoriaus pavaduotojo Philip T. Reeker įvykusį judviejų pokalbį telefonu.

L. Linkevičius su JAV diplomatu aptarė savaitgalį vykusį valstybės sekretoriaus Mike Pompeo vizitą Baltarusijoje.

Ministras teigia išgirdęs patikinimą, kad JAV pusė kėlė klausimą dėl Astravo atominės elektrinės saugumo.

„Svarbu buvo išgirsti, kad JAV pusė kėlė Astravo elektrinės saugumo klausimą. Taip pat pabrėžčiau, kad JAV sveikina Lietuvos aktyvesnį įsitraukimą į dialogą su Baltarusija ir mano, kad tai gali būti naudinga", – sakė L. Linkevičius.

JAV nori intensyvesnių santykių su Baltarusija, ketina atkurti atstovavimą ambasadorių lygiu, bet kartu kelia žmogaus teisių ir demokratijos klausimus.

Pristatyta Vilniui sukurta reklamos kampanija

Vilnius (BNS) Pradėta nauja reklamos kampanija pristatyti Vilniui užsienyje – „Vilnius – nuostabus, kur bebūtų" (angl. „Vilnius – amazing wherever you think it is").

Naujos tarptautinės reklamos kampanijos metu daugiau sužinoti apie Vilnių ir pasirinkti jį savo kitai kelionei bus kviečiami Vokietijos, Didžiosios Britanijos, Izraelio ir Italijos gyventojai.

Kampanijos metu Vilniaus reklama tikslinėse valstybėse pasirodys lauko stenduose, spaudoje, bus transliuojama socialiniuose tinkluose, tarptautinėse kelionių planavimo platformose bei oro linijų tinklalapiuose.

Socialiniame tinkle „Instagram" kampanijai sukurti specialūs interaktyvūs filtrai, kurie padės skleisti žinią apie Vilnių.

Visa reklama internete ves į specialiai sukurtą tinklapį whereisvilnius.com, kuriame apsilankiusieji bus kviečiami atspėti, kur yra Vilnius, sužinoti, kodėl šis miestas yra nuostabus, ir laimėti kelionę į jį.

„Go Vilnius" direktorės Ingos Romanovskienės teigimu, šios kampanijos metu siekiama pagrindinį Vilniaus trūkumą – menką žinomumą pasaulyje – paversti privalumu.

Rinkos tyrimų bendrovės SIC atliktas tarptautinis žinomumo tyrimas parodė, kad tik apie keturi proc. užsieniečių iš Vilniaus tikslinių turizmo rinkų gali pasakyti ką nors daugiau apie Vilnių, nei miesto vardas.

Minskas kvies tarptautinius ekspertus dėl Astravo AE

Vilnius (BNS) – Lietuvai abejojant Baltarusijoje statomos Astravo atominės elektrinės (AE) saugumu, Minskas artimiausiu metu ketina priimti tarptautinių organizacijų ekspertus ir žada išsklaidyti Lietuvos abejones dėl AE saugumo.

Tai pareiškė Baltarusijos diplomatijos vadovas Vladimiras Makėjus, po to, kai Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius paragino Minską atsižvelgti į tarptautinių ekspertų rekomendacijas, įskaitant streso testus.

„Kas dėl europinio reguliuotojo ENSREG vizito, taip pat DG Energy – Europos Komisijos atstovų (EK Energetikos generalinis direktoratas), – mes pasirengę juos priimti artimiausiu metu", – sakė V. Makėjus.

Rusijos televizijos žurnalistė neįleista į Lietuvą

Vilnius (BNS) – Rusijos kariuomenės valdomos televizijos „Zvezda" žurnalistė Julija Šatilova neįleista į Lietuvą.

„Asmuo atskrido reisu iš Maskvos ir jam buvo išaiškinta situacija – paaiškėjo, kad asmens turėta viza yra negaliojanti", – sakė Valstybės sienos apsaugos tarnybos atstovas Rokas Pukinskas.

„Tą pačią dieną asmuo išvyko į Maskvą. Tai nėra deportacija. Tai yra neįleidimas į Lietuvos teritoriją", – teigė pasieniečių atstovas. Jis teigė, kad šią vizą išdavė ir panaikino ne Lietuva.

Rusų žiniasklaida pranešė, kad pernai žurnalistei išduotą Šengeno vizą panaikino Latvija.

Pernai į Lietuvą neįleista daugiau nei 6 tūkst. žmonių.

Šių metų sausis – šilčiausias istorijoje

Vilnius (BNS) – Šių metų sausis buvo šilčiausias per visą orų stebėjimo istoriją.

Vidutinė 2020-ųjų sausio mėnesio oro temperatūra Lietuvoje buvo 2,8 laipsniai pagal Celsijų – 6 laipsniais aukštesnė, nei daugiametis šio mėnesio vidurkis.

„Iki šiol šilčiausias sausis Lietuvoje buvo 1989 metais, kai vidutinė mėnesio oro temperatūra buvo 1,9 laipsnio. Šalčiausias sausis Lietuvoje buvo 1987 metais, kai vidutinė mėnesio oro temperatūra buvo – 15,1 laipsnio", – teigė Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos klimatologas Donatas Valiukas.

Sostinėje vidutinė sausio mėnesio oro temperatūra taip pat buvo aukščiausia nuo meteorologinių stebėjimų pradžios 1778-aisiais ir šiemet siekė 1,9 laipsnio.

Dar vienas šių metų sausio išskirtinumas, kad tai pirmas atvejis, kai visą mėnesį Lietuvoje nebuvo nė vienos dienos su sniego danga.

Nieko nebestebina miške pražydusios žibutės. „Facebook" nuotr.

Vykstant globaliai klimato kaitai, sausio mėnesio oro temperatūra Lietuvoje nuo 1961 metų iki dabar pakilo 2,9 laipsniais.

Kinija: viruso aukų skaičius išaugo iki 425

Pekinas (ELTA) – Vasario 4 d. Kinijoje patvirtintų susirgimų virusu 2019-nCoV sukelta pneumonija skaičius viršijo 20,4 tūkstančio, o nuo jos mirusių žmonių skaičius išaugo iki 425.

Dar daugiau kaip 23,2 tūkstančio žmonių gali būti užsikrėtę naujuoju koronavirusu.

Vien tik vasario 3 d. Kinijoje buvo užfiksuota 3,2 tūkstančio naujų susirgimo atvejų ir 64 mirties atvejai. Beveik 2,8 tūkstančio pacientų būklė yra sunki. Dar 171,3 tūkstančio gyventojų laikomi karantino sąlygomis.

Kinija praėjusių metų gruodžio 31 d. pranešė Pasaulio sveikatos organizacijai apie nežinomo tipo pneumonijos protrūkį Uhane – dideliame prekybos ir pramonės centre, kuriame gyvena daugiau kaip 11 milijonų žmonių. Ligos sukėlėjas – koronavirusas 2019-nCoV – buvo nustatytas sausio 7 d. Be Kinijos, jis jau aptiktas 23-iose šalyse.

Pasaulio sveikatos organizacija pneumonijos protrūkį Kinijoje pripažino tarptautine nepaprastąja situacija.

Pasaulio bankas ragina imtis priemonių

Washingtonas (ELTA) – Pasaulio bankas paragino valstybes stiprinti nacionalines kovos su naujuoju koronavirusu programas ir pabrėžė svarstantis mobilizuoti savo paties išteklius prieš ligos protrūkį.

„Raginame visas šalis sustiprinti sveikatos apsaugos stebėsenos ir reagavimo sistemas, kurios yra būtinos, norint suvaldyti šios ir kitų ligų plitimą", – sakoma organizacijos pranešime.

Sausio pabaigoje Pasaulio banko prezidentas Jim Yong Kim perspėjo, kad, jei koronaviruso protrūkis pasieks tokį pat mastą, kaip ispaniškojo gripo protrūkis 1918 m., nuo kurio mirė apie 30 mln. žmonių, pasaulio ekonomika gali susitraukti nuo 1 net iki 10 proc.

TVF vadovė K. Georgieva mano, kad viruso protrūkis pakenks ekonomikai. EurActiv nuo-

Tarptautinio valiutos fondo vadovė Kristalina Georgieva praeitą savaitę patikino, esą tikėtina, kad koronaviruso protrūkis paveiks pirmojo 2020 m. pusmečio ekonomiką.

Laive su 3 500 keleivių paskelbtas karantinas

Tokijas (ELTA) – Japonijoje kruiziniame laive, kuriuo plaukia 3 500 žmonių, dėl naujojo koronaviruso paskelbtas karantinas, keleiviai tikrinami dėl galimo užsikrėtimo šia liga. Karantinas paskelbtas sužinojus, kad vienas kruizo „Deimantinė princesė" keleivis, praėjusio mėnesio pabaigoje išsilaipinęs Honkonge, šiuo metu serga, jam diagnozuotas koronavirusas.

Paskelbta, kad sausio 25 d. Honkonge išsilaipinusiam 80-mečiui keleiviui, ištyrus mėginius, nustatytas būtent šis mirtinas virusas.

Nuo vasario 1 d. į Japonijos teritoriją negali patekti tie asmenys, kurie pastarosiomis savaitėmis lankėsi Kinijos Hubėjaus provincijoje.

Prasideda pirminiai prezidento rinkimai

Washingtonas (ELTA) – Valstijoje Iowa prasideda Demokratų partijos pirminiai prezidento rinkimai. Valstijoje favoritu laikomas kairių pažiūrų senatorius Bernie Sanders. Toliau eina buvęs viceprezidentas Joe Biden, buvęs meras Pete Buttgeg ir senatorė Elizabeth Warren.

Apklausos prognozuoja atkaklią kovą. Šalies mastu apklausose pirmauja J. Biden.

Pirminiai JAV prezidento rinkimai tradiciškai prasideda valstijoje Iowa. Todėl šiai valstijai, turinčiai tik 3,2 mln. gyventojų, tenka didelis svoris: geras startas gali padidinti pretendento galimybes tapti savo partijos kandidatu į prezidentus, tuo tarpu po prasto parsirodymo atsitiesti gali būti sunku.

Pirminiai demokratų rinkimai truks iki birželio pradžios.

Neprekiaus benzininiais ir dyzeliniais automobiliais

Londonas (ELTA) – Jungtinė Karalystė (JK) nuo 2035 m. visiškai uždraus naujų benzinu ir dyzelinu varomų automobilių prekybą, įskaitant hibridus. Tai ketina paskelbti premjeras Boris Johnson.

B. Johnson apie planuojamą draudimą paskelbs renginyje, kuriuo pradedamas pasiruošimas 2020 m. Jungtinių Tautų konferencijai dėl klimato kaitos (COP26), kuri šiemet lapkritį vyks Glasgowe.

Anksčiau skelbta apie draudimą prekiauti automobiliais su vidaus degimo varikliais nuo 2040-ųjų. Dabar draudimas paankstinamas ir įtraukiami hibridiniai automobiliai.

JK žada iki 2050 m. sumažinti šiltnamio dujų emisijas iki nulio. Tai šalis bandys pasiekti mažindama taršą ir imdamasi taršą atsveriančių priemonių, tokių kaip medžių sodinimas.

COP26 pradžios renginyje Londone prie B. Johnson prisijungs Italijos premjeras Giuseppe Conte ir gamtininkas David Attenborough.

B. Johnson ragins kitas šalis prisijungti prie Didžiosios Britanijos siekiant nulinių emisijų tikslo investicijomis į netaršias technologijas ir pastangas apsaugoti gyvūnų ir augalų gamtos buveines.

Nepaisant „Brexit", EK neatsisakys anglų kalbos

Briuselis (ELTA) – Po Didžiosios Britanijos išstojimo iš Europos Sąjungos Europos Komisija patvirtino, kad anglų – kaip darbo kalbos – nebus atsisakyta.

Oficialių ES kalbų sąrašas yra aiškus. Jis, įstojant į Bendriją naujoms narėms, vis ilgėjo. Jei būtų norima sąrašą pakeisti, tam vienbalsiai turėtų pritarti šalys narės.

ENTER

6 NETIKĖČIAUSIOS DIRBTINIO INTELEKTO NAUJIENOS

Kasmet vykstanti didžiausia pasaulyje technologijų paroda „CES" – tarsi naujas žvilgsnis į ateitį. Naujoves tobulinančios bendrovės pristato vis pažangesnius išradimus ir rodo, kaip bus gyvenama ateityje.

Didelį dėmesį dirbtiniam intelektui (AI) skirianti bendrovė „Samsung" šiemet Las Vegase vėl pristatė „C-Lab" naujovių dirbtuvėse sukurtus projektus. Galima išskirti šių metų netikėčiausius dirbtinio intelekto startuolius.

„SelfieType" – spausdinimas tarsi ore

Ar įsivaizduojate klaviatūrą, veikiančią kameros pagalba?

„Selfie Type" virtuali klaviatūra veiks būtent tokiu principu. „C-Lab" dirbtuvėse sukurta naujovė bus prieinama išmaniuosiuose, planšetiniuose ir nešiojamuose kompiuteriuose, įjungus priekinę įrenginio kamerą.

Naudotis šia klaviatūra nereikės jokios papildomos aparatūros ir jungčių. Naujos kartos klaviatūra į įrenginį bus įdiegiama tiesiog, kaip papildoma programa. Prietaisą pastačius ir priekinę kamerą nukreipus į rankas, programą palaikantis dirbtinis intelektas analizuos pirštų judesius nukreiptus į foto objektyvą ir tekstą spausdins ekrane.

Nematyta technologija dar labiau palengvins darbą išmaniuoju ir leis greitai spausdinti net ilgiausius tekstus.

„Becon" – greita plaukų priežiūra

Vyraujant greitam gyvenimo tempui, daugeliui stresas tampa kasdieniu gyvenimo palydovu. Į visus išorės faktorius organizmas reaguoja skirtingais signalais, vienas jų – plaukų slinkimas, nuo kurio daugelis nežino, kaip veiksmingai gelbėtis. „Becon" – lengvą plaukų priežiūrą užtikrinantis rankinis įrenginys, kurio pagalba pačiam vartotojui galima kasdien atlikti plaukų ir galvos odos analizę.

Remdamasis mašininio mokymosi algoritmu, diagnostinis prietaisas realiu laiku geba analizuoti galvos odos būklę nuo plaukų folikulų tankio iki galvos odos jautrumo, temperatūros ir drėgmės.

Toks prietaisas gali tapti puikiu patarėju, kokios sudėties šampūną rinktis ar kiek kartų patariama plauti plaukus.

„Hyler" – žymėjimas be pėdsakų

Daug metų telefonų „Galaxy Note" seriją vystanti bendrovė žino, kaip tobulinti išmaniuosius rašiklius „S Pen". Tačiau šįkart „CES 2020" parodoje technologijų gamintoja pristatė naujos kartos rašiklį – žymiklį, sąveikaujantį ne tik su įrenginiu, bet ir su popieriaus lapu.

Pristatyta „Hyler" išmani paryškinimo priemonė geba skaitmenizuoti tekstus iš popieriaus į mobiliuosius įrenginius.

Braukyti knygų puslapių ar dokumentų ne tik nesinori, bet dažniausiai ir negalima, ypač jei šaltinis yra pasiskolintas. „Hyler" žymiklis ant popieriaus nepalieka jokio pėdsako, o pabraukta informacija tiesiog išsaugoma „Hyler" programėlėje, kurią bet kada galima peržiūrėti savo įrenginiuose. Tokia naujovė ypač paspartins mokslinių darbų rašymą, kai reikia cituoti dideles teksto dalis.

„piBo" – naujas šeimos narys

Svarstydami įsigyti augintinį, daugelis dažniausiai dvejoja dėl užgriūsiančių naujų atsakomybių ir priežiūros. Jei namie norisi daugiau šurmulio ir meilaus draugo, bet turėti augintinį šiuo metu galimybių nėra, naujovių kūrėjai sugalvojo išeitį. „C-Lab"

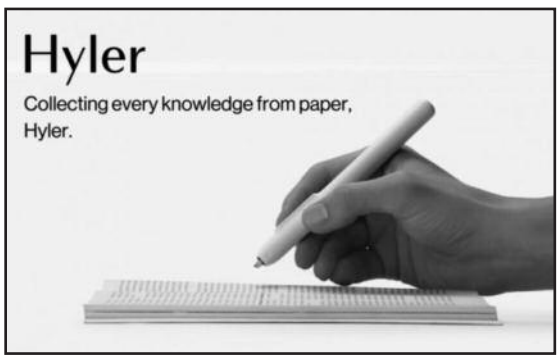

Jubiliatė „YouTube" tampa vis labiau patrauklesnė. „Twitter" nuotr.

naujovių dirbtuvių padėtas vystyti bendrovės „Circulus" startuolis gimė humanoidiniu robotu „piBo".

Vidutinio augintinio dydžio robotukas reaguoja į vartotojo veido išraiškas ir balso komandas bei pagal tai pateikia atsakymus, reaguoja į šeimininką kalbėdamas, įjungdamas muziką ar sušokdamas šokį.

Vartotojai savo robotą gali nuolat papildyti naujomis funkcijomis, atsisiųsdami jas iš oficialios svetainės.

„piBo" gali tapti ne tik smagia pramoga, praskaidrinančia dieną, bet ir kasdieniu pagalbininku: priminti jūsų dienos darbus, jus nufotografuoti, pranešti orų prognozę ar įrašinėti jūsų virtualų dienoraštį.

„Vtouch" – valdymas be prisilietimų

Panašu, kad atėjo laikai, kai svajonės turėti magiškų galių, gali tapti beveik tiesa. Na, bent pasijusti, jų turint. „Vtouch" naujos kartos technologija leis kontroliuoti įrenginius be jokių prisilietimų.

Ar galite įsivaizduoti, kad įjungsite televizorių ar kontroliuosite visą išmanių namų sistemą vien tik rankos mostelėjimu?

Mašininiu mokymusi paremta technologija fiksuoja vietą, į kurią yra nukreipiamas vartotojo žvilgsnis bei pirštas ir reaguodama atlieka komandą.

Išmaniuosiuose įrenginiuose įdiegta „Vtouch" technologija leis vartotojams pasijusti dar laisviau, o neliesdami ekranų, vartotojai juos galės išlaikyti švarius kur kas ilgiau.

Lrytas.lt

5 GUDRYBĖS, KAIP PATOGIAU NAUDOTIS „YOUTUBE"

Šiais metais 2 milijardus vartotojų turinti vaizdo įrašų platforma „YouTube" minės 15-ąjį gimtadienį. Šia proga technologijų ekspertai dalijasi triukais, kurie padės antru pagal lankomumą populiariausiu kanalu naudotis dar patogiau ir lengviau.

Jubiliatė „YouTube" tampa vis labiau patrauklesnė. „Twitter" nuotr.

Pristatomi 5 įrankius, kurie padės mėgautis dar sklandesniu bei greitesniu naršymu „YouTube" bibliotekoje.

1. „Sklandantis" langas

Daugelis yra susidūrę su situacija, kai dirbant kompiuteriu, tuo pačiu metu norisi pasiklausyti ir įdomios laidos ar pažiūrėti mėgstamą vaizdo klipą. Kaip tai suderinti?

Tam, kad nereiktų „šokinėti" nuo vieno puslapio prie kito, populiarioji naršyklė „Google Chrome" siūlo puikią išeitį – plėtinį „Floating for YouTube", kuris sukuria atskirą, virš naršyklės „sklandantį" langą su jūsų žiūrimu „YouTube" turiniu.

Juo naudotis labai paprasta – lango valdymas yra visiškai toks pats, kaip ir įprastoje „YouTube" platformoje.

2. Išvenkite nepageidaujamo turinio

Komunikacinio „triukšmo", reklaminių pasiūlymų ir rekomendacijų internete išvengti sunku. Visgi specialus nemokamas plėtinys „YouTube Rabbit Hole" padeda tai padaryti.

Jei įprastai žiūrint vieną vaizdo klipą, jo pabaigoje ir ekrano dešinėje nuolat matote papildomą jums siūlomą turinį, su minėtu plėtiniu tokie pasiūlymai pradings, o vietoj jų išvysite tik iš skrybėlės kyšančias zuikučio ausis.

Turinio filtrą galėsite valdyti: patys pasirinkti, kuriuos elementus norite matyti, o kuriuos – pageidaujate išjungti.

3. Dešimtmečio geriausieji

Per 15 gyvavimo metų populiarioji vaizdo įrašų transliavimo platforma prikaupė begalę medžiagos. Daugelį hitų jau sunku beprisiminti, todėl jiems buvo sukurta atskira svetainė „YouTube Decade".

Šiame tinklapyje kasdien yra įkeliami 8 vaizdo įrašai, kurie aptariamoje platformoje buvo populiariausi tądien lygiai prieš 10 metų. Čia talpinami vartotojų mėgstamiausi vaizdo klipai iš skirtingų turinio kategorijų: muzikos, komedijos, filmų ir animacijos, pramogų, naujienų bei politikos, gyvūnų, sporto ir žaidimų.

4. Lengvesnis ir patogesnis valdymas

Jeigu esate tikras „YouTube" gerbėjas ir įvairius vaizdo klipus šioje platformoje žiūrite kasdien, verta išbandyti itin naudingą įrankį „Magic Actions for YouTube".

Jis suteikia daugiau platformos kontrolės galimybių ir sukuria naują žiūrėjimo patirtį.

„Google Chrome" naršyklėje veikiantis įrankis leidžia patogiai reguliuoti garsą, vienu paspaudimu daryti ekrano nuotraukas, įjungti kino režimą, pakeisti įprastą aplinką į nakties, naudoti šviesos efektus, o vaizdo klipus automatiškai rodyti pačia aukščiausia raiška.

Šios ir kitos smulkios papildomos funkcijos padeda mėgautis „YouTube" teikiamomis galimybėmis dar paprasčiau ir efektyviau.

5. Mėgstantiems gifus

Ar žinojote, kad iš kiekvieno „YouTube" vaizdo įrašo galima lengvai ir greitai sukurti judantį GIF paveikslėlį?

Tai padaryti itin paprasta – tereikia vaizdo klipo adreso eilutėje prieš žodį „YouTube" prirašyti „GIF"' ir taip pakeistą nuorodą nukopijuoti. Po to, įklijuokite ją tam skirtame lange svetainėje www.gifyoutube.com.

Šioje svetainėje pasirinktas vaizdo įrašas atsidarys specialiame GIF paveikslėlių generavimo lange. Jame, sekdami instrukcijomis, galėsite pasirinkti animacijos trukmę, užrašą, lipdukus, spalvinę gamą, formatą ir kitas ypatybes.

„Tele2 Inovacijų biuras"

Euro ir kitų valiutų santykiai (2020 metų vasario 4 d.)

1 USD (JAV doleris) – 0,91€
1 AUD (Australijos doleris) – 0,61 €
1 CAD (Kanados doleris) – 0,68 €
1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,18 €
1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,58 €

SVEIKATA

Kai bemiegės naktys tampa grėsme sveikatai

Kokybiškas ir saldus miegas – geros savijautos, energijos bei pozityvios nuotaikos pagrindas. Nors bemiegių naktų pasitaiko daugeliui, kai kuriems tai tampa kone kasdienybe. Neurologai įsitikinę, kad nuolat varginantys miego sutrikimai daro žalą organizmui, o ypač – jeigu jie nediagnozuojami ir negydomi. Tiesa, tokias su miego ritmu susijusias ligas kaip obstrukcinė miego apnėja atpažinti patiems gali būti sudėtinga.

Vyrams ir moterims priskiriami skirtingi dažniausiai pasitaikantys miego sutrikimai. Moterims dažniau būdinga nemiga, o vyrams – obstrukcinė miego apnėja. JAV tyrimų duomenimis, miego sutrikimų dažnėja su amžiumi. Pavyzdžiui, 30–50 metų grupėje sergamumas šiomis ligomis siekia vos 5 proc., tuo tarpu perkopus 50 metų – apie 30 procentų.

healthline.com nuotr.

Miego apnėją išduoda ir knarkimas

Miego apnėja – tai kvėpavimo pauzė miego metu, trunkanti mažiausiai 10 sekundžių. Pasak specialistų, obstrukcinė miego apnėja atsiranda dėl viršutinių kvėpavimo takų pokyčių miego metu arba minkštųjų audinių subliuškimo, išliekant kvėpavimo judesiams. Tokiu atveju žmogus bando įkvėpti oro, tačiau oras į plaučius negali patekti.

Apnėjų metu mažėja deguonies kiekis kraujyje, dažnu atveju retėja širdies veikla, dėl to dažnai prabundama, trikdomas miego vientisumas. Ši liga įtariama tuomet, kai žmogus dažnai ir garsiai knarkia, rytais jaučiasi nepailsėjęs, o dieną – mieguistas, turi antsvorio ar storą kaklą, įspėja specialistai. Miegodamas jis nustoja kvėpuoti, dūsta, nakties metu miegas neramus, vargina prakaitavimas, dažnas noras šlapintis, širdies ritmo sutrikimai, impotencija. Kiti galimi simptomai jaučiami ir dienos metu: rytiniai galvos skausmai ar padidėjęs kraujospūdis, pablogėjusi atmintis, dėmesio koncentracija, dirglumas, nuotaikų kaita, sumažėjęs lytinis potraukis, rėmens graužimas.

Pasak neurologų, miego apnėjos priežastys įvairios. Ligą gali lemti ir veido ar kaukolės kaulų anatominiai ypatumai, kuomet atsiranda sąlygos subliūkšti viršutiniams kvėpavimo takams miegant, padidėjęs minkštasis gomurys ar liežuvis, polipai, nosies pertvaros iškrypimas, navikai, potrauminiai pokyčiai. Kiti rizikos veiksniai – antsvoris, amžius, alkoholio ar slopinančių medžiagų vartojimas, rūkymas, knarkimas, miegojimas ant nugaros.

Miego apnėją svarbu diagnozuoti ir gydyti, nes ji didina riziką susirgti padidėjusio kraujospūdžio liga, o ja sergantiems trukdo sėkmingai kraujospūdį reguliuoti, taip pat didina riziką patirti miokardo infarktą ar smegenų insultą, priaugti antsvorio ar susirgti cukriniu diabetu.

Nemigos atvejų daugėja

Kitas dažniausiai pasitaikantis miego sutrikimas – nemiga, kurią lemia kiek kitokios priežastys. Dažniausiai jos susijusios su stresu, medikamentais, psichoaktyvių medžiagų vartojimu, blogais miego ir jo aplinkos įpročiais, psichiatrinėmis ar kitomis ligomis. Net 40 procentų žmonių, kenčiančių nuo nemigos, serga depresija, nerimu ar potrauminio streso sutrikimais. Nemiga gali būti trumpalaikė, dėl įvairių priežasčių trunkanti iki 3 mėn., ir lėtinė, besitęsianti daugiau nei 3 mėn.

Pacientams, kurie patiria nemigą, bet kol kas neturi kitų diagnozių, yra didesnė rizika išsivystyti nerimo ar depresiniams sutrikimams ateityje, įspėja specialistai. Nemiga yra dažnas nerimo ar depresijos palydovas, bet nėra aišku, ar nerimas ir depresija sukėlė nemigą, ar šios ligos tiesiog egzistuoja kartu.

Nemigos atvejų dažnėja – ji vargina apie 10 proc. žmonių populiacijos. Jaunesni žmonės dažniau patiria nemigą dėl įtempto šiuolaikinio gyvenimo tempo, padidėjusio streso lygio, vėlyvo išmaniųjų įrenginių naudojimo. Įvairaus sunkumo nemigos simptomų patiria nuo 1 iki 2 trečdalių suaugusių žmonių. Iš jų apie 10–15 proc. išsivysto lėtinė nemiga su atitinkamomis pasekmėmis dienos metu – nuovargiu, energijos stoka, nuotaikų kaita, dirglumu, sumažėjusiu darbingumu. Nemiga įprastai dažnesnė vyresniame amžiuje, didesnis paplitimas pastebimas ir tarp tų žmonių, kurie neturi darbo, yra išsiskyrę ar našliai, žemesnio socioekonominio statuso.

Delsiant laukia sunkesnis gydymas

Miego sutrikimai reikšmingai blogina gyvenimo kokybę, didina riziką susirgti kitomis ligomis, todėl į juos negalima numoti ranka. Juolab kad daug miego sutrikimų gali būti efektyviai gydomi. Esant nemigai, rekomenduojamos gydytojo neurologo, psichiatro konsultacijos. Įtariant miego apnėją, tikslinga kreiptis į gydytoją neurologą ar pulmonologą. Kuo anksčiau kreipiamasi, tuo mažesnė žala padaroma sveikatai.

Įtariant miego sutrikimus, paprastai atliekamas visos nakties miego tyrimas – polisomnografija. Jo metu naktis praleidžiama specialioje palatoje, tyrimo metu registruojama galvos smegenų veikla, akių, galūnių ir kvėpavimo judesiai, oro srovė per nosį ir burną, skleidžiami garsai (knarkimas), širdies veikla, deguonies kiekis kraujyje. Taip įvertinama miego kokybė, vientisumas, miego stadijos bei jų santykis, diagnozuojami įvairūs miego sutrikimai. Šis tyrimas taip pat yra vienas iš svarbesnių nustatant narkolepsiją, tiriant dėl padidėjusio mieguistumo priežasčių.

Nustačius nemigą žmogus nebūtinai gydomas vaistais. Jam gali būti taikoma į nemigą orientuota kognityvinė elgesio terapija (KET), o gydymą medikamentais reikėtų rinktis tuomet, kai į nemigą orientuota KET neefektyvi ar nėra prieinama.

Kai kuriais atvejais gali būti taikoma pozicinė terapija, kuomet viršutiniai kvėpavimo takai subliūkšta tik gulint ant nugaros. Taip pat rekomenduojama į pižamos ar marškinėlių nugarą įsiūti kietą daiktą ar kamuoliuką, kad žmogus miegotų tik ant šono. Kartais gali būti taikomos mechaninės priemonės, pavyzdžiui, burnos korekcijos prietaisai, kurių paskirtis kiek pastumti apatinį žandikaulį į priekį, atveriant kvėpavimo takus.

Galimas ir chirurginis gydymo metodas, kai padidinamos viršutinių kvėpavimo takų ertmės.

Dažniausiai taikomas ir geriausius rezultatus duodantis gydymas yra ventiliacija nuolatinio teigiamo slėgio aparatu (CPAP). Šis aparatas naudojamas tik miego metu, kuomet oras pučiamas pacientui į nosį ar burną, tuo būdu neleidžiant kvėpavimo takams subliūkšti. Taip paciento kvėpavimas netrikdomas, nepatiriama žala sveikatai, miegas tampa daug kokybiškesnis.

zenpr.lt

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

MANO VIRTUVĖ

Kalakutienos kepsneliai su grikių kruopų salotomis

Reikės:

400 g (14 oz) kalakuto krūtinėlės
1 arb. šaukštelio šafrano
2 skiltelių česnako
3 šaukštų alyvuogių aliejaus + 3-4 šaukštų kepimui
rozmarino
druskos, pipirų

1 arb. šaukštelį šafrano užpilti 2 šaukštais karšto vandens ir palaikyti, kol vanduo taps raudonu.

Paruošti marinatą. Trintuvėje sutrinti 2 skilteles česnako su žiupsneliu druskos, įdėti truputį rozmarino, įpilti 3 šaukštus alyvuogių aliejaus. Viską išmaišyti.

Kalakuto krūtinėlę plonai supjaustyti, ištrinti marinatu ir sudėti į gilesnį dubenį. Padruskinti, papipirinti ir užpilti paruoštu šafrano užpilu.

Marinuoti apie 10–15 minučių.

Įkaitinti keptuvę su 3–4 šaukštais aliejaus. Dėti pamarinuotus kalakutienos gabaliukus į įkaitintą aliejų ir apkepti iš abiejų pusių po 3–4 minutes.

Apkeptus dėti ant popierinio rankšluosčio. Po to sudėti į gražią lėkštę.

Salotoms reikės:

biriai išvirtų grikių kruopų
cikorijos (radicchio)
kelių saujų gražgarstės lapelių (arugula)
1/2 puodelio pekano (karijų) arba graikinių riešutų
2–3 obuolių
citrinos
1 šaukšto klevų sirupo arba medaus
2 šaukštų sidro acto
1 arb. šaukštelio garstyčių
3 šaukštų aliejaus
minkšto ožkos sūrio (papuošimui)

Riešutus pakepinti sausoje keptuvėje. Cikoriją stambiai supjaustyti ir sudėti į dubenį. Suberti gražgarstės lapelius ir išmaišyti.

Obuolius supjaustyti plonais griežinėliais, pašlakstyti citrina (kad neruduotų).

Paruošti užpilą. Suplakti klevų sirupą arba medų, actą, aliejų ir garstyčias.

Paruoštą padažą užpilti ant salotų. Ant viršaus dėti birias grikių kruopas, išmaišyti. Visa tai sudėti į gražų dubenį ar salotinę, papuošti obuolių skiltelėmis, pabarstyti kepintais kapotais riešutais ir ožkos sūrio gabaliukais.

Staigmena – kopūsto „kepsnys"

Reikės:

Violetinio kopūsto
čiobrelių
druskos, pipirų
aliejaus
citrinos
balzaminio acto kremo (balsamic reduction)
fetos sūrio

Kopūstą supjaustyti 2 cm pločio riekėmis. Dėti į kepimo formą, išklotą kepimo popieriumi. Padruskinti, papipirinti, pašlakstyti aliejumi. Pabarstyti čiobreliais ir pašlakstyti citrina.

Orkaitę iš anksto įkaitinti iki 200 C (400 F). Kepti 20 minučių.

Ištraukus aptepti kopūsto riekes fetos sūriu ir pašlakstyti balzaminio acto kremu. Kišti atgal į orkaitę dar 10–15 minučių.

Skanaus!

Jūsų Indrė

„Draugo" prenumeratoriai gali skaityti „Draugą" internete be jokio papildomo mokesčio. Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai: **administracija@draugas.org** ir gauti „log in" bei slaptažodį.

A † A
ELENAI LANIAUSKAITEI-OLŠAUSKIENEI

mirus, reiškiame gilią užuojautą jos dukrai ROMAI KUPRIENEI ir jos vyrui SAULIUI, velionės sūnui VINCUI OLŠAUSKUI, jų šeimoms ir artimiesiems.
Kartu su Jumis liūdime.

Aldona ir Mindaugas Bielskai
Rimas Černius
Lilija Jasas
Daiva Karuža
Ramunė Kubiliūtė

Vieta, kur susitinka JAV lietuviai

DRAUGAS

Seniausias lietuviškas laikraštis pasaulyje
Leidžiamas nuo 1909 m.
Sužinokite vienas apie kitą
Susipažinkite su lietuviška veikla – nuo vandenyno iki vandenyno
XXI a. „Draugas" – laikraštis jums!

NAUJIEMS PRENUMERATORIAMS

metams – 110 dol. **pusmečiui – 65 dol.**
internetinė (pdf) metams – 99 dol. **3 mėn. – 30 dol.**

Siunčiu _____ dol.

Vardas, pavardė _____

Adresas: _____

Miestas _____ valstija_____ zip _____

Čekį siųskite:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd. St.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-585-9500 www.draugas.org

BENDRAUKIME
www.facebook.com/draugolaikrastis

http://draugokalendorius.org

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Vasario 7 dieną, penktadienį, 7 val. v.** Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL) vyks fortepijono muzikos koncertas, kuriame skambės D. Scarlatti, F. Chopin, I. Albeniz ir M. Ravel kūriniai. Juos atliks pianistai iš Lietuvos Donaldas Račys ir Julija Sadaunykaitė.

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo** bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) vasario 9 d. 10 val. r. švęsime penktąjį eilinio laiko sekmadienį ir minėsime Pasaulinę ligonių dieną (švenčiama vasario 11-ąją). Šv. Mišių metu melsimės už sergančiuosius ir prašysime jiems Dievo palaimos ir sveikatos. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

■ **„Suktinio" šokių grupė kviečia visus vaikučius** kartu su tėveliais ir seneliais į tarptautinį vaikų festivalį, kuris vyks vasario 9 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre Lemonte, R. Riškus salėje. Pasidžiaukime tautinio šokio grožiu! Po koncerto bus įvairūs užsiėmimai vaikams. Įėjimas vaikams nemokamas, suaugusiems – 10 dol.

■ **Roko opera „Priesaika" bus rodoma** vasario 22 d., šeštadienį, 7 val. v. Lemont High School Performing Arts Center, 800 Porter St. Lemont, IL 60439, o vasario 23 d., sekmadienį, 1:30 val. p. p. – Šv. Kazimiero parapijos salėje, 2718 St. George Str., Los Angeles, CA.

■ **2020 m. balandžio 26 d. Pasaulio lietuvių** centre Lemonte bus iškilmingai švenčiamas Pal. J. Matulaičio misijos 30-ies metų jubiliejus. Iškilmingas šv. Mišias aukos J. E. kardinolas Sigitas Tamkevičius.

www.draugas.org

http://draugokalendorius.org

Švęskime Lietuvą – VASARIO 16-ąją

Vasario 9 d., sekmadienį,
kviečiame į **Švč. Mergelės Marijos Gimimo** bažnyčią Marquette Parke,
kur kartu paminėsime Vasario 16-ąją.
11 val. r. bus aukojamos šv. Mišios,
12 val. p. p. parapijos salėje koncertuos nusipelnę pianistai iš Lietuvos
doc. Donaldas Račys ir **Julija Sadaunykaitė.**

Po koncerto – vaišės.

Minėjimą rengia JAV LB Marquette Parko apylinkė
Amerikos lietuvių taryba (ALT'as)

Vasario 16-toji Cicero miesto rotušėje

Cicero miesto savivaldybė ir JAV LB Cicero apylinkė paminės Lietuvos Nepriklausomybės dieną vasario 13 d., ketvirtadienį, 11 val. ryto Cicero miesto „Community Center" patalpose (2250 S 49th Ave.).

Šventėje dalyvaus Lietuvos Respublikos generalinis konsulas **Mantvydas Bekešius**, kuris tars sveikinimo žodį, ir kiti pareigūnai. Invokaciją sakys kun. Gediminas Keršys. Programoje – Cicero Šv. Antano parapijos moterų ansamblio pasirodymas ir trumpas filmas. Po iškilmių visi bus kviečiami pabendrauti ir pasivaišinti kugeliu bei saldumynais. Įėjimas nemokamas. Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

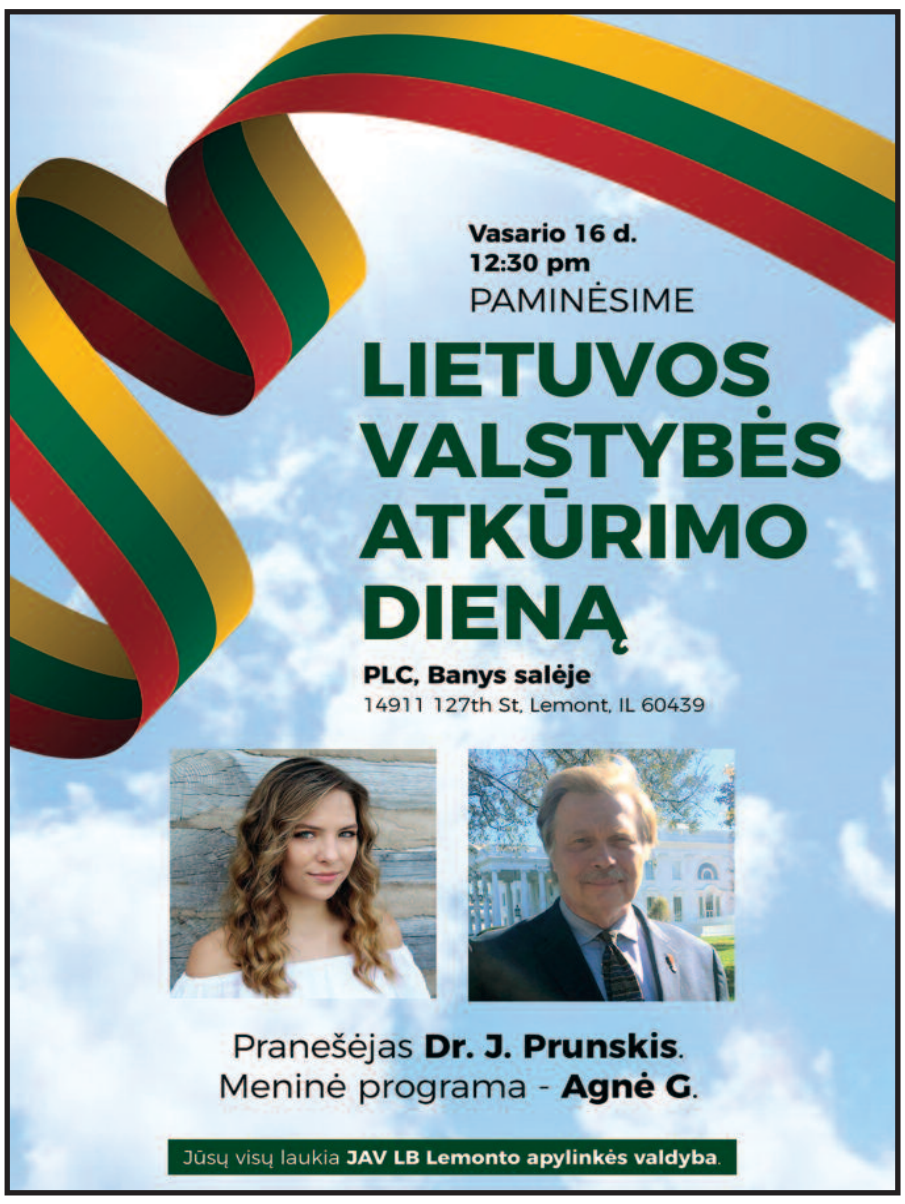

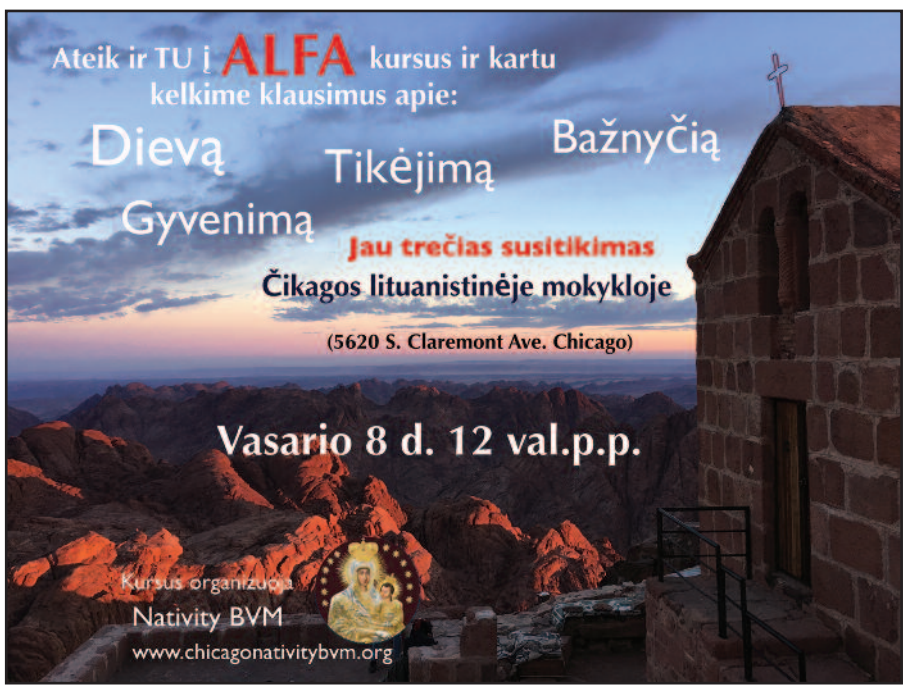

CALIFORNIA LITHUANIAN CREDIT UNION
Savings - 1.31 % APY*
IRA - 1.51 % APY*
*APY - ANNUAL PERCENTAGE YIELD
MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING
310.828.7095 | info@clcu.org
NCUA www.clcu.org

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo")
Tel. 773-284-0100
info@midwaylegal.com

www.draugofondas.org

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747